

D14.005659

Aanbiedingsbrief programmabegroting 2015

Inleiding

Voor u ligt de programmabegroting 2015 en de meerjarenraming 2016-2018. Zoals met uw raad is afgesproken: een programmabegroting in een geheel nieuwe opzet. In maart van dit jaar heeft uw raad ingestemd met de nieuwe indeling van onze programmabegroting en middelen beschikbaar gesteld om deze begroting volgens deze geheel nieuwe indeling verder te ontwikkelen. Deze programmabegroting 2015 is het tastbare "product" van een intensief proces, waarbij onze Planning-en-Control cyclus tegen het licht is gehouden. Daarnaast is invulling gegeven aan de breed gedragen wens om onze programmabegroting, veel meer dan tot nu toe het geval is geweest, een sturingsmiddel te laten zijn met het accent op outputsturing: het concreet maken van onze doelen door middel van de drie "w"-vragen:

- wat willen wij?
- wat gaan wij daarvoor doen?
- wat mag dat kosten?

We zien deze eerste programmabegroting nieuwe stijl als een groeidocument. De komende jaren zullen we deze nog kunnen vervolmaken met meer sturingsgegevens. Vermeldenswaardig is dat wij de betrokkenheid van de Werkgroep P&C als bijzonder waardevol hebben ervaren en ook het samenspel tussen de betrokken portefeuillehouder en medewerkers.

Deze programmabegroting vormt een belangrijk onderdeel in de schakel van voor de P&C-cyclus relevante beleidsdocumenten:

- het coalitieprogramma
- het collegeprogramma
- de kadernota
- de programmabegroting
- de afdelingsplannen
- de medewerkersplannen

Het coalitieprogramma "De balans tussen willen en kunnen 2.0" is nader uitgewerkt in het collegeprogramma "Doorpakken" en dient als de beleidsmatige basis voor deze begroting en de meerjarenraming. In de Kadernota, die door uw raad op 23 juni jl. is vastgesteld, hebt u ons richtinggevende uitspraken meegegeven voor het opstellen van deze begroting. Uiteraard is ook rekening gehouden met de effecten van de Zomernotitie 2014, die ook in deze raadsvergadering is behandeld.

We gaan in het kort nog even in op beide laatste documenten.

Zomernotitie 2014

Met het vaststellen van de zomernotitie 2014 heeft uw raad ingestemd met de financiële gevolgen van de actualisatie van de begroting 2014. Een aantal mutaties hebben ook gevolgen voor de exploitatie van 2015 en volgende jaren. Per saldo gaat het hierbij structureel om € 35.870 meer lasten voor de komende jaren.

Kadernota 2015

In de raadsvergadering van 23 juni jl. heeft uw raad zich uitgesproken over de kaders, de speerpunten voor de begroting 2015. Een aantal inhoudelijke keuzes zijn hierbij aan uw raad voorgelegd. De door de raad vastgestelde en deels geamendeerde kaders zijn meegenomen in de begroting 2015.

Onderstaand treft u een overzicht aan van de tijdens de vergadering geamendeerde kaders.

OVERZICHT GEAMENDEERDE KADERS

Nr. amendement	Onderwerp	Besluitvorming
	Mondeling amendement	betalingsspreidingsonderzoek
1	Beleidsveld Algemene dekkingsmiddelen	* Tekstwijziging: "Sluitend begrotingsvoorstel van het college". * toevoegen speerpunt: "opstarten van de gezamenlijke aanslagoplegging en invordering van de afvalstoffenheffing en de OZB , met behoud van kwaliteit"
2	Beleidsveld Algemene dekkingsmiddelen	* Tekstwijziging: " € 12 erbij per woning voor 2015 en daarna per jaar beoordelen"
3	Beleidsveld Jeugd 0 - 23 jaar	* Toevoegen speerpunt: "De vroeg- en voor-schoolse educatie blijft de aandacht houden en de landelijke ontwikkelingen worden gevolgd"
4	Programma Wonen en Ondernemen	* Toevoegen beleidsvelden: "woningbedrijf en grondbedrijf"
6	Programma Wonen en Ondernemen	* Tekstwijziging: "Geen extra stap op het gebied van duurzaamheid zetten en de duurzaamheidslening en het revolverende fonds worden gestopt"

In deze aanbiedingsbrief gaan wij in het kort in op de speerpunten van beleid, zoals die zijn opgenomen in de kadernota 2015. De speerpunten heeft u benoemd met het vaststellen van de Kadernota 2015 en zijn verwerkt in de programmabegroting 2015. Voor de verdere onderbouwing verwijzen wij u naar de Programmabegroting 2015.

Eerst gaan wij in deze aanbiedingsbrief in op het financieel perspectief van de gemeente Koggenland voor 2015 en volgende jaren. Zoals bekend verondersteld mag worden, is het perspectief zodanig dat grondige maatregelen noodzakelijk zijn om een gezond evenwicht te realiseren én te behouden in onze financiële huishouding.

Financieel perspectief 2015

Decentralisaties

De komende jaren staat de gemeente Koggenland voor grote uitdagingen, met name de nieuwe taken op het terrein van jeugd, welzijn en zorg hebben de nodige impact op de organisatie en het bestuur. Maar vooral ook op onze inwoners. Daar het met name kwetsbare groepen inwoners betreft, is een zorgvuldige invoering van belang. De voorbereidingen hiervoor zijn in volle gang. Uw raad is de afgelopen twee jaar intensief betrokken bij het proces. Nieuwe taken, die de gemeente op een meer efficiënte wijze moet gaan uitvoeren. Op de middelen die het Rijk beschikbaar stelt is een forse efficiencykorting toegepast.

Gemeentefonds

Los van deze decentralisaties wordt er een korting doorgevoerd op de algemene uitkering uit het Gemeentefonds. Hoewel er sprake is van een lichte verbetering van de overheidsfinanciën, moeten wij constateren dat het rijk de gemeenten nog verder kort op haar belangrijkste inkomstenpost. Ten opzichte van de begroting 2014 gaat het hier om een bedrag van € 1,6 miljoen.

Onderhoud (vaar)wegen

In de notitie reserves en voorzieningen hebben wij al aangekondigd dat het onderhoud van de wegen vanaf 2015 integraal is opgenomen in de exploitatie. In de begroting 2015 zijn alle onderhoudskosten voor

(water)wegen, bruggen, openbare verlichting en beschoeiingen opgenomen en wel zodanig, dat er geen bijdrage meer nodig is uit de reserves. Het doorvoeren van deze maatregel heeft wel gevolgen voor de exploitatie, aangezien dit leidt tot hogere structurele lasten.

Urentoerekening

Dit geldt ook voor de urentoerekening aan het grondbedrijf en aan investeringen/kapitaalwerken. In de begroting 2015 worden de uren van ons personeel niet meer ten laste van het grondbedrijf en de investeringen/kapitaalwerken gebracht, maar komen ten laste van de reguliere exploitatie. Wij beëindigen hiermee het "rondpompen" van middelen en maken een einde aan het systeem om lasten door te schuiven naar de toekomst.

Regionalisering brandweer

De regionalisering van de brandweer leidt tot een hogere bijdrage aan de Veiligheidsregio. De besluitvorming rond de gemeentelijke bijdrage dient nog in het Algemeen Bestuur plaats te vinden. In de begroting 2015 gaan wij op voorhand uit van een lastenverzwaring van € 280.000. Deze verhoging is gebaseerd op de OOV-component. Dit overeenkomstig uw zienswijze met betrekking tot de begroting van de Veiligheidsregio.

Loonkosten

Een andere lastenverzwaring van onze begroting wordt veroorzaakt door een toename van de salariskosten. Deze lastenverzwaring is met name het gevolg van CAO-afspraken en premieverhogingen. Verder nemen de lasten toe als gevolg van een beperkte formatie-uitbreiding, waar uw raad eerder dit jaar mee heeft ingestemd. De salarislasten nemen in totaal toe met € 440.000.

Kerntakendiscussie

In de meerjarenraming 2015-2017 hebben wij uw raad geïnformeerd over het verwachte tekort voor het begrotingsjaar 2015 en verdere jaren. Dit was voor ons college mede het signaal om nadrukkelijk te wijzen op het belang van een heroverweging van onze gemeentelijke kerntaken. Vanzelfsprekend zal in dit proces gekeken worden naar onze uitgaven, maar ook naar onze inkomsten via belastingen, heffingen en leges.

In de kadernota 2015 is bij het beleidsveld algemeen bestuur als speerpunt aangegeven dat wij in het najaar van 2014 deze kerntakendiscussie willen opstarten en in het voorjaar 2015 deze discussie willen afronden. In het Presidium van 25 augustus jl. is ingestemd met het plan van aanpak. Zoals in de kadernota 2015 is aangegeven, zullen de effecten van de maatregelen, die voortvloeien uit de kerntakendiscussie, pas zichtbaar zijn vanaf 2016 en volgende jaren (de resultaten van de kerntakendiscussie worden derhalve opgenomen in de kadernota 2016). Om die reden hebben wij dan ook nadrukkelijk gesteld dat 2015 als een overgangsjaar moet worden gezien.

Begrotingsresultaat 2015

De voorliggende begroting 2015 geeft een nadelig saldo van € 2,5 miljoen. Onderstaand geven wij u een overzicht van de verschillen op hoofdlijnen ten opzichte van de begroting 2014.

	Voordelig	Nadelig	Saldo
Programma Dienstverlening en Bestuur			
korting algemene uitkering Gemeentefonds	€	1.640.000	
renteresultaat	€	150.000	
urentoerekening grondbedrijf / investeringen	€	500.000	
urentoerekening woningbedrijf / riolering	€	75.000	
autonome loopnontwikkeling / uitbreiding formatie	€	440.000	
extra kosten regionalisering Veiligheidsregio NHN	€	280.000	
afname kapitaallasten	€	240.000	
	€	240.000	€ 2.845.000

	Voordelig	Nadelig	Saldo
Programma Welzijn en Zorg			
subsidieprogramma	€ 70.000		
Wvg: nieuwe leverancier	€ 230.000		
	€ 300.000	€ -	€ -300.000
Programma Wonen en Ondernemen			
leges omgevingsvergunning	€ 110.000		
diversen en ter afronding		€ 65.000	
	€ 110.000	€ 65.000	€ -45.000
Totaal programma's	€ 650.000	€ 3.150.000	€ 2.500.000

In de begroting 2015 zijn de kapitaalslasten opgenomen van een aantal investeringen. De investeringen hebben voornamelijk betrekking op de uitvoering van de ICT door de SSC DeSom en het informatieplan. Tijdens de behandeling van de kadernota 2015 op 23 juni jl. heeft uw raad het college opgedragen te komen met een sluitend dekkingsvoorstel.

Dekkingsvoorstel

Om, in overeenstemming met uw uitgangspunt, een sluitende begroting 2015 aan u voor te leggen, komen wij met de volgende voorstellen. We moeten ons daarbij realiseren dat een aantal van deze voorstellen incidenteel van aard zijn en dus alleen gelden voor het jaar 2015. Bij de voorstellen geven wij aan in hoeverre deze incidenteel dan wel structureel van aard zijn.

Dekkingsvoorstel	Toelichting	Incidenteel	Structureel	Totaal
a	verhoging tarieven OZB € 12 per woning	amendement nr. 2	€ 150.000	
b	uitruil rioolheffing - OZB	kadernota 2015	€ 200.000	
c	kostendekkende leges	kadernota 2015	€ 55.000	
d	aanwending reserve begrotingsregulatie	€ 865.000		
e	lagere storting in reserve verkoop aandelen NUON	€ 900.000		
f	opvoering uitvoeringskosten sociaal domein		€ 330.000	
		€ 1.765.000	€ 735.000	€ 2.500.000

Toelichting:

- ad a. Bij de behandeling van de kadernota 2015 heeft de raad ingestemd met de gemiddelde verhoging van de aanslag per woning van € 12 per jaar.
- ad b. De raad heeft bij de vaststelling van de kadernota 2015 ingestemd met de uitruil rioolheffing naar de OZB. Voor de inwoner blijft de gemiddelde belastingdruk dan nagenoeg gelijk.
- ad c. Bij het vaststellen van de kadernota heeft de raad als speerpunt meegegeven kostendekkende leges in rekening te brengen voor de gemeentelijke dienstverlening. (betreft een stelpost)
- ad d. In de raadsvergadering van 8 september jl. is de Nota reserves en voorzieningen vastgesteld. Met het vaststellen van deze nota is de reserve "begrotingsregulatie" verhoogd tot € 1,9 miljoen. De komende drie jaren wordt deze reserve gefaseerd aangewend om de begrotingen 2015, 2016 en 2017 sluitend te maken. In 2015 wordt een bedrag van € 865.000 uit de reserve ten gunste van de exploitatie gebracht.
- ad e. In 2015 wordt de verkoop van de NUON-aandelen afgerond. De gemeente ontvangt een bedrag van € 1.895.000. Voorgesteld wordt in 2015 € 900.000 in te zetten om de begroting 2015 sluitend te maken.
- ad f. M.i.v. 1 januari 2015 is de gemeente verantwoordelijk voor de uitvoering van de Jeugdzorg en Wmo. Het aantal fte's is uitgebreid om aan de uitvoering van de decentralisaties invulling te geven. Het is verantwoord om een deel (circa 5%) van de Integratie uitkering Jeugd en Wmo in te zetten voor de uitvoeringskosten.

Speerpunten van beleid

Zoals eerder aangegeven gaan wij in het kort in op de in de Kadernota 2015 benoemde speerpunten die verwerkt zijn in de Programmabegroting 2015.

Programma Dienstverlening en Bestuur

Doelstelling en missie: " Optimale dienstverlening voor inwoner en ondernemer "

Speerpunten van beleid

- Beleidsveld Algemeen bestuur

- *Afronding van de kerntakendiscussie*

Op 25 augustus 2014 is het plan van aanpak "kerntakendiscussie" in het Presidium besproken. De resultaten van de discussie zullen in het voorjaar 2015 bekend moeten zijn. De besluitvorming daarover zal worden meegenomen in de Kadernota 2016.

- Beleidsveld Bedrijfsvoering

- *van knellende naar passende regels (zie paragraaf bedrijfsvoering)*
- *uitvoering aan samenwerkingsagenda KOM gemeenten (zie paragraaf bedrijfsvoering)*
- *kostendekkende tarieven voor gemeentelijke dienstverlening*

Een voorstel voor kostendekkende tarieven begraafrechten/grafrechten wordt in 2015 aan u voorgelegd

- Beleidsveld Openbare Orde en veiligheid

- *bestrijding high-impact criminaliteit*
- *terugdringen overlast*
- *evaluatie inzet casemanager overlast*

Per 1 januari 2015 is de brandweer van de gemeente Koggenland onderdeel van de Veiligheidsregio Noord Holland Noord. De financiële consequenties van deze toetreding zijn, uitgaande van de variant OOV-component, in de begroting 2015 verwerkt. Binnen de begroting 2015 van de Veiligheidsregio NHN worden kaders gesteld aan de beleidsprogramma's brandweer en ambulancezorg. In 2015 wordt een lokaal integraal veiligheidsplan 2016-2018 opgesteld en aan u voorgelegd..

- Beleidsveld algemene dekkingsmiddelen

- *uitruil rioolheffing naar OZB*
- *verhoging OZB*

Tijdens de behandeling van de kadernota 2015 heeft de raad middels een amendement besloten de opbrengst van de OZB voor 2015 gemiddeld met € 12 per woning te verhogen. Voor de daarop volgende jaren zal de raad dit ieder jaar opnieuw beoordelen. Het resultaat van de kerntakendiscussie wordt hierbij betrokken.

Verder is ingestemd met de uitruil rioolheffing naar OZB. De financiële consequenties van beide maatregelen zijn opgenomen in het dekkingsvoorstel.

➤ *Gezamenlijke aanslagoplegging en invordering*

Door het aannemen van een gewijzigd amendement hiertoe heeft uw raad het college verzocht de aanslagoplegging en invordering van afvalstoffenheffing en OZB te combineren. Een onderzoek hiertoe is opgestart.

Programma Welzijn en Zorg

Doelstelling en missie: " Wij stellen, met maatwerk, onze burgers in staat zo volwaardig mogelijk te participeren "

Speerpunten van beleid

- *Beleidsveld inkomensvoorziening*

- *uitvoeren beleidsplan Participatiewet (WerkSaam)*
- *uitvoeren beleidsplan bijzondere bijstand*
- *Koggenfonds betrekken bij kerntakendiscussie*

In 2015 wordt uitvoering gegeven aan de beleidsplannen Participatiewet en bijzonder bijstand. Informatievoorziening aan de doelgroepen is hier een onderdeel van. Het Koggenfonds is één van de onderwerpen die wordt meegenomen met de kerntakendiscussie

- *Beleidsveld jeugd 0-23 jaar*

- *preventie; ouders ondersteunen en versterken zelfredzaamheid*
- *versterking signaleringsfunctie en vergroting bereik van vindplaatsen bij binnen CJG en de vroeg- en voorschoolse educatie*

Tijdens de behandeling van de kadernota 2015 heeft de gemeenteraad middels een amendement aandacht gevraagd voor de vroeg- en voorschoolse educatie en het college opdracht gegeven de landelijke ontwikkelingen te volgen. Dit gegeven nemen wij mee in de uitwerking van het speerpunt met betrekking tot de versterking signaleringsfunctie. In 2015 wordt in samenwerking met diverse instellingen met name ingezet op de informatie-avonden voor de ouders.

- *Beleidsveld zorg en voorzieningen*

- *informereren inwoners over bewustwording en op het inzetten op eigen kracht*
- *effectiever benutten potentieel vrijwilligers*
- *doorontwikkelen zorgteam Koggenland.*
- *maken van keuzes m.b.t. Wmo*
- *zorgteam werkt vanuit één proces*
- *investeren in collectieve en algemene voorzieningen*

De raad heeft het college als kader meegegeven dat de transitie van de decentralisatie budgettair neutraal dient te verlopen. De uitkering uit het Gemeentefonds wordt als gevolg van de overheveling van de taken ten opzichte van 2014 verhoogd met ruim € 7,8 miljoen. Het volledige bedrag wordt ingezet om aan de nieuwe taken invulling te geven, waarbij wij dus een deel (vijf procent) aanwenden voor de interne uitvoeringskosten.

We moeten ons wel realiseren dat de gemeente in de overgangsjaren mogelijk geconfronteerd wordt met tegenvallers. Reden voor ons college om in de paragraaf "weerstandvermogen en risicobeheersing" met een eventueel risico van tegenvallende transitiekosten rekening te houden.

De vrijwilligers in onze gemeente willen wij actief gaan benaderen om zodoende maximaal gebruik te maken van het aanwezige potentieel, bijvoorbeeld door passende trainingen.

De keuzes m.b.t. beleid inzake de Wmo worden nog in 2014 gemaakt.

Programma Wonen en Ondernemen

Doelstelling en missie: " Het zorgen voor de ruimte, veiligheid en kwaliteit om in Koggenland goed te kunnen wonen, werken en recreëren"

Speerpunten van beleid

- Beleidsveld omgevingstaken

- *herijking duurzaamheidsbeleid*

Bij de herijking van het duurzaamheidsbeleid dient rekening te worden gehouden met het amendement aangenomen in de raadsvergadering van 23 juni jl. De raad heeft uitgesproken geen extra stappen te zetten op het gebied van duurzaamheid en te stoppen met de duurzaamheidslening en het revolverende fonds.

- Beleidsveld Grondbedrijf

- *start grondexploitatie "De Tuinen" in Ursem*

In 2015 wordt een start gemaakt met de grondexploitatie van "De Tuinen".

- Beleidsveld openbare ruimte

- *bekostiging groot onderhoud in de toekomst*

- Beleidsveld economie en toerisme

- *vaststellen ambitieniveau recreatie en toerismebeleid*
- *in gesprek met MKB*

Het ambitieniveau recreatie- en toerismebeleid wordt meegenomen bij de kerntakendiscussie.

Meerjarenperspectief 2016 - 2018

Uitgaande van de gegevens van de programmabegroting 2015 geeft het meerjarenperspectief 2016 - 2018 het onderstaande beeld:

	2016	2017	2018
begroot nadelig begrotingsresultaat	€ 2.630.000	€ 2.599.000	€ 2.929.000
doorwerking voorgestelde maatregelen:			
- verhoging OZB met € 12 per woning	€ -150.000	€ -150.000	€ -150.000
- uitruil rioolheffing - OZB	€ -201.000	€ -201.000	€ -201.000
- kostendekkende leges	€ -55.000	€ -55.000	€ -55.000
- uitvoeringskosten transities	€ -330.000	€ -330.000	€ -330.000
totaal structurele maatregelen	€ -736.000	€ -736.000	€ -736.000
resterend tekort	€ 1.894.000	€ 1.863.000	€ 2.193.000
aanwening reserve begrotingsregulatie	€ -715.000	€ -320.000	€ -
resterend tekort	€ 1.179.000	€ 1.543.000	€ 2.193.000

De bovenstaande saldi dienen als uitgangspunt te worden genomen bij de te voeren kerntakendiscussie. In de kerntakendiscussie moet gezocht worden naar structurele oplossingen. De effecten van de bestuurlijke keuzes, die voortvloeien uit de kerntakendiscussie, kunnen niet in alle gevallen op korte termijn worden gerealiseerd. De bestuurlijke keuzes dienen wel overwogen te worden genomen met aandacht voor de maatschappelijke effecten voor onze inwoners, ondernemers en organisaties.

Resumé

Wij stellen u voor in te stemmen met het door ons college voorgestelde dekkingsvoorstel voor de begroting 2015 zodat de begroting 2015 sluitend kan worden vastgesteld.

Wij moeten ons echter realiseren dat een aantal van de voorgestelde maatregelen incidenteel van aard zijn en dus alleen gelden voor de begroting 2015. Wij zullen in het gesprek met onze financieel toezichthouder, de provincie Noord-Holland, wijzen op het vastgestelde plan van aanpak voor de kerntakendiscussie en daarbij aangeven dat het ons en uw raad ernst is om mede op basis van de resultaten hiervan maatregelen te nemen die leiden tot een sluitend meerjarenperspectief.

De Goorn, 8 oktober 2014

Burgemeester en wethouders van Koggenland.